

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sponsalia Et Matrimonium

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. III. De Consensu Parentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75229)

ut docet Suar. l. 5. de LL. c. 3. n. 6. cum alijs. Atqui in proposito casu materia gravis est, quippe cum attentetur Sacramenti invalidi administratio. Ergo cum ejusmodi administratio magnam contineat Sacramenti irreverentiam, extra urgentissimæ necessitatis casum toleranda non est.

99 Dixi extra casum urgentissimæ necessitatis; nam casu, quo bonum publicum id exigeret, & probabile esset eos capaces esse Matrimonij, licet per verba de præfenti contraherent; quia necessitas excusaret irreverentiam, quæ aliàs Sacramento fieret. Coninck n. 54. cit. in fin.

Neque dicas, verba illa restrictius interpretanda sunt solum intelligenda de conjunctione per copulam carnalem; nam contra est, quia Pontifex, ut modo dictum est, con-

junctionem, quam prohibet, permittit pro bono pacis, atqui conjunctio per copulam carnalem impuberibus, in quibus malitia ætatem non supplet, etiam pro bono pacis permessa non est. ergo non de hac, sed de conjunctione per Matrimonij contractum Pontifex loquitur, eamque prohibet.

Ad textum in contrarium allegatos, & 70 plures alios, qui fortè afferri possent, dico, per eos non permitti Matrimonium impuberibus, sed tantum narrari factum absque ulla illius approbatione, & sic contracto Matrimonio adstrui solam vim Sponsalium. Ad argumentum ex ratione patet ex ratione Responsionis n. 68. datæ, gravem hujusmodi Contractu Sacramento irrogari injuriam.

§. III.

De Consensu Parentum.

S U M M A R I U M.

71. Matrimonia à Liberis contracta, parentibus inconsultis, vel etiam invitis, defacto sunt valida.
72. 73. An etiam valida sint Jure Civili?
74. 75. 76. Vel Canonico antiquo?
77. An, & quomodo peccent Liberi, contrahentes Matrimonium, parentibus inconsultis?
78. 79. Vel consultis quidem, sed contra ipsorum consilium?
80. Quare Liberi teneantur parentum consilium exquirere, non tamen sequi?
81. 82. 83. 84. An valida sint Sponsalia de futuro, inita invitis parentibus?
85. An isti Sponsalia Liberorum irritare valeant?

86. &c. An obligari, & compelli Liberi à Parentibus possint ad ineunda conjugia, quæ ab ipsis injuri Parentes volunt?
93. An propterea, quod invitis Parentibus contrahant, possint exheredari?
94. Tenetur negativa.
95. Ita, ut ne Dos quidem ex causa ista possit negari filie.
96. Solvuntur Objectiones.
97. Quid circa hoc dicendum de Jure speciali?
98. Utrum Leges, & Statuta, quæ ob hanc causam aut hereditate privant, aut exheredari permittunt Liberos à parentibus, justæ sint?
99. Argumenta sententiæ negativæ.
100. Propugnatur affirmativa.
102. Respondetur ad opposita.

71 **Q**Uæritur I. An præter consensum ipsorum contrahentium, ad valorem Matrimonij, à Liberis contracti, necessarius sit consensus Parentum? Certum est, etsi defacto Liberi, contra rationabilem parentum voluntatem Matrimonia ineundo, graviter peccent, ipsa tamen Matrimonia illorum ob deficientem parentum consensum non hoc ipso fieri irrita, sed manere omnino valida. Est indubitata Catholicorum sententia contra Hæreticos nostri temporis Juris DD. & definitum est à Trid. sess. 24. c. 1. pr. de reform. Matr. ubi hujus S. Synodi PP. Anathematè damnant eos, qui Matrimonia, à Filijs familias sine consensu parentum contracta, affirmant irrita esse, & parentes ea rata, vel irrita facere posse. Ratio sic statuendi gravissima fuit, quia in ijs, quæ ad statû electionem pertinent, quivis liber, & sui Juris est, neque ab arbitrio alterius pendet: quod maximè locum habet in Sta-

tu Matrimonij: quia gravia onera annexa habet, estque indissolubilis, & perpetua quædam quasi servitus, à qua per naturam liberi sumus: unde non debet ejus electio pendere ab aliorum voluntate, quam eorum, qui illum liberè suscipiunt.

Controversia inter DD. Catholicos 72 est, an etiam veteri Jure valida fuerint filiorum Matrimonia, ab his contracta sine parentum consensu? Et quidem in Jure Civili complures inveniuntur textus, ex quibus erui potest, quòd illo Jure invalida fuerint. Et talis est 1. textus pr. Inst. de Nupt. ubi Imperator, Justas, inquit, Nuptias inter se Civis Romani contrahunt, qui secundum præcepta Legum coeunt - - dum tamen, si filij familiarum sint, consensum habeant parentum, quorum in potestate sunt; nam hoc fieri debere, Civilis, & naturalis ratio suadet, in tantum, ut jussus parentis præcedere debeat. 2. L. nuptie 18. ff. de rit. nupt. ubi Julia-

73 **J**us Civis, Nuptias inter easdem personas, ait, nisi volentibus parentibus renovate, juste non habentur. 3. l. nuptiae 2. ff. eod. ubi Paulus, Nuptiae, dicit, consistere non possunt, nisi consentiant omnes, i. e. qui coeunt, quorumque in potestate sunt.

Quibus textibus moti complures DD. cum Duaren. Rubr. ff. solut. Matr. tit. de Nupt. c. 2. §. sequent. Tholosan. Synt. l. 5. c. 3. n. 10. Pont. l. 2. de Matrim. c. 1. n. 21. Fagnan. in c. tua 1. b. tit. n. 16. concedunt de Jure Civili antiquius requisitum ad valorem Matrimonij fuisse parentum consensum: cujus etiam sententiae videtur fuisse Clemens III. dum c. videtur 3. qui Matrim. accusar. poss. asseruit, si parentes non interfuerint, & consensum non adhibuerint, secundum Leges nullum fieri Matrimonium. Alij tamen cum Cujac. l. 3. observ. c. 5. Coftan. de sponsal. tit. de rit. nupt. n. 101. Germon. l. 1. animadvers. c. 11. Brisson. de Jur. conub. pag. 71. Hothoman. Illustr. Jur. g. 9. §. de rit. nupt. c. 3. Gonzal. in c. tua cit. n. 8. Vall. de Sponsal. §. 9. n. 1. Zoel. ibid. n. 70. putant, dum his textibus Nuptiae, sine parentum consensu initae, dicuntur non esse justae, id intelligendum, quod sint illicitae, non vero, quod sint invalidae.

74 Sed quidquid de hoc sit, Jus Civile quoad Matrimonium, postquam Contractus illius ad rationem Sacramenti elevatus est, attendi non debet, cum jam causa illius Spiritualis sit, in quibus causis patria potestas attendi non debet c. fin. §. fin. de Judic. in 6. Major difficultas est, an Matrimonium, à Liberis sine consensu parentum initum, Jure etiam Canonico antiquo invalidum fuerit? Affirmativam videntur probare textus. 1. can. aliter 1. caus. 30. q. 5. ubi Evaristus Papa, Aliter, inquit, legitimum non fit conjugium, nisi à parentibus - sponsetur: & §. ita peracta addidit, aliter praesumpta non conjugia, sed adulteria, vel contubernia, vel supra, aut fornicationes potius, quam legitima conjugia esse. 2. can. nostrates 3. caus. §. quae. cit. ubi Nicolaus I. ad Bulgarorum consulta respondens, Nuptialia ait, foederata consensu eorum, qui hæc contrahunt, & eorum, in quorum potestate sunt, celebrantur. 3. can. qualis 4. ibid. ubi inter reliqua requisita ponitur, ut uxor sit à parentibus tradita. 4. can. is qui, & can. Christiano 5. dist. 34. ubi ducta in Matrimonio non legitimo, seu requisitis solennitatibus non instructo dicitur concubina.

75 Sed his non obstantibus, dicendum, etiam de Jure antiquo Canonico non fuisse necessarium consensum parentum ad valorem Matrimoniorum contractorum à filiis. Ita Covar. p. 2. de Sponsal. c. 3. §. 8. à n. 1. Bellarm. l. 1. de Matr. c. 19. §. 20. Azor. p. 1. l. 5. c. 20. Sanch. l. 4. de Matr. D. 22. n. 7. Gutier. l. 1. can. q. c. 20. Rebell.

de oblig. Just. p. 2. l. 2. q. 14. Laym. l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 14. Fagnan. in c. tua 1. b. tit. n. 21. Engl. hic §. 2. n. 10. Wiestner ibid. n. 34. Pirh. tit. de Sponsal. n. 90. Reiffenstuel ibid. 23. Magnif. P. Schmier p. 1. de Spons. c. 2. n. 55. §. seqq. & patet ex can. sufficiat 2. caus. 27. q. 2. c. cum virum 12. de Regular. c. cum causam 7. de Raptor. c. veniens 13. cum locum 14. c. cum apud 23. c. tua 25. de Sponsal. quibus textibus de consensu ad Matrimonium necessario agitur, & tantum mentio fit consensûs præstanti à contrahentibus, non etiam ab istorum parentibus.

Ad textus in contrarium allegatos 76 facilis est responsio. Ad 1. Dum ibi Pontifex ait, sine consensu parentum non esse legitimas nuptias, intelligendum est, eas non esse contractas secundum sanctiones Canonicas; nam absque consensu parentum contractae olim reputabantur clandestinae Gloss. in c. fin. V. clandestina de clandest. desponsat. Innoc. ibid. Henric. l. 11. c. 5. n. 5. Gonzal. in c. 1. b. tit. n. 11. Dum vero idem Pontifex addit, aliter celebrata fore adulteria &c. id dicit non absolute, sed limitate, Nisi voluntas propria suffragaverit, i. e. nisi in defectu solennitatum accesserit consensus maris, & feminae, quatenus de Jure naturali desideratur; tunc enim conjugium valere supponitur can. cit. & can. nostrates cit. ubi indicatur non esse peccatum, si memoratae solennitates non adhibeantur, eo quod positum sit in arbitrio partium, velintne celebrare Matrimonium solenne, vel non solenne, modo jam explicato. Ad 2. & 3. Ibi consensus parentum non ad valorem, sed ad honestatem duntaxat Nuptiarum exigitur, ut notat Gonzal. l. cit. n. 12. Ad 4. Concubinae illis textibus dicuntur verae uxores, sed quae ductae sunt in Matrimonio non solenni; alias in can. Christiano cit. Isidorus male dixisset, quod uxoris loco licitum sit habere concubinam.

77 Quæritur 2. An, & quomodo ad honestatem Matrimonij, à Liberis contracti, spectet consensus parentum? 3. distinguendo; Vel enim filius, aut filia contraxit Matrimonium, parentibus inconsultis, vel consultis quidem, sed contra ipsorum consilium.

Si primum, negari non potest, quod peccent graviter, si absque justa causa ita contrahant, non exquisito parentum consensu. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 3. §. 8. n. 1. Sanch. l. 4. de Matr. D. 23. n. 10. Laym. l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 14. §. secundò. Bofsius de Matr. c. 11. §. 8. n. 81. Fagnan. in c. tua 1. b. cit. n. 13. Wagnereck ibid. V. omnino not. 8. Sporer de Matr. n. 177. §. seqq. Wex Ariadn. p. 5. tr. 2. de Sponsal. §. 3. n. 10. Engl. hic §. 2. n. 6. Schambog. tit. de Sponsal. n. 140. §. 141. König ibid. n. 110. Reiffenstuel

stuel n. 24. Colligitur ex eam, qualis 4. caus. 80. q. 5. & can. honorentur 13. caus. 32. q. 2. Ratio est, tum quia in re tam ardua liberi faciunt imprudenter, quando parentum negligunt consilium; tum quia parentum sapientum est scire, an, & cum qua persona liberi Matrimonium contrahere intendant. Excipitur, si filius prævideat, quòd si Patrem consulat, is Sponsalia cæteroquin honesta, & Matrimonium subsequens malitiosè ob interesse v. g. proprium, aut ex inordinata alia passione sit impediturus, vel si alia causa gravis patrem non consulendi adsit; tunc enim non peccabit, si etiam absque petito Patris consilio, clam Sponsalia contrahat. Perez de Matr. D. 18. Mendo Epitom. de Sponsal. n. 10. Felic. Oliva. p. 4. q. 29. n. 34. Wex Ariada. p. 5. tr. 2. §. 3. n. 11. Reiffenstuel de Sponsal. n. 26. Magnif. P. Schmier p. 1. de Sponsal. c. 2. n. 69.

78 Si secundum, iterum distinguendum est, an parentes justam causam contradicendi habeant, vel non. Si justam habeant contradicendi causam, ut quia filius, aut filia volunt inire Matrimonium cum inæquali, vel infami persona cum familiæ dedecore, sine dubio peccant graviter contrahendo, parentibus contradicentibus. Laym. l. 5. tr. 20. p. 1. c. 1. n. 14. Wagnereck in c. tua 1. b. tit. V. omnino noi. 2. Engl. bio §. 2. n. 6. fin. Wex Ariada. p. 5. tr. 2. §. 3. n. 10. Magnif. P. Schmier l. cit. n. 71. quia auctoritatem, & voluntatem parentum rationabilem repudiare in re tam gravi non potest vacare culpâ, & sapit temeritatem, vel neglectum, aut contemptum illorum, quos DEUS honorare præcepit.

79 Quod si verò parentes nullam habeant justam causam contradicendi, licet, etiam illis non consentientibus, vel contradicentibus, prius tamen consultis, Liberi Matrimonium inire possunt. Covar. p. 2. de sponsal. c. 3. §. 2. n. 5. Sanch. l. cit. n. 10. Laym. 2. secundo cit. Bossius n. 83. Schambog. n. 141. Wex n. 11. Reiffenstuel n. 25. P. Schmier n. 70. ex doctrina S. Thomæ 2. 2. q. 104. art. 5. in Corp. ubi ait, quòd inferior obedire non tenetur Superiori suo, si ei aliquid præcipiat, in quo illi non subditur; indeque infert, quòd homo in ijs, quæ ad naturam corporis pertinent, non teneatur homini obedire puta in ijs, quæ pertinent ad hominis sustentationem, & prolis generationem, ac tandem concludit his verbis: unde non tenetur filij parentibus obedire de Matrimonio contrahendo, vel Virginitate servanda. Ita S. Thom. l. cit. ergo cum quoad Matrimonium ineundum filius non subiaceat potestati Patris, sequitur, quòd prius consulto patre, etiam contra ipsius consilium, & eo invito, si nullam habeat causam contradicendi justam, contrahere Matrimonium possit; quia utitur Jure sibi concesso, ut patet ex c. ve-

niens 13. de Sponsal. c. cum virum 12. de Regular. ibi: Quia liberum habet arbitrium, in electione propositi sequi parentum non cogitur voluntatem.

Sed hinc oritur dubium, quare liberi obligentur ad expetendum regulariter parentum consensum, nec tamen obstringantur ad consilium illorum sequendum? Videtur frustra, & inutiliter ad hoc expetendum obligari Liberos; si enim utiliter peteretur, peteretur in eum finem, ut illud sequantur Liberi; non tenentur autem sequi, ergo &c. Sed dicendum, non frustra id peti à Liberis; quia cum sperari possit, à Parentibus fidelissimè aperienda, detegenda, & demonstranda omnia, quæ Liberi, ob cæcum amoris impetum non temper omnia perspicipientibus, in illo negotio professe, vel obesse valent, consilium Parentum professe plurimum potest Liberi, ut ab ijs, quæ noxia sibi compererint, desistant, & utiliora quarant. P. Reiffenstuel tit. de Sponsal. n. 26. Magnif. P. Schmier l. cit. n. 73. Argumentum in contrarium allatum retorquetur in Prælatis Ecclesiasticis, qui in pluribus obstricti sunt ad petendum consilium Capituli, quamvis illud sequi non teneantur, ut patet ex dictis ad tit. de his, quæ à Prælat. Nempe consilium expetere semper consentaneum, & proficuum est; quia, ut monet Sapiens, qui facit omnia cum consilio, post factum non poenitebit.

Queritur 3. Utrum sicut Matrimonium, ita etiam Sponsalia de futuro, parentibus invitis contracta, sint valida? R. distinguendo, an Sponsalia illa sint promissio Matrimonij ineundi in ijs circumstantijs, in quibus cum peccaminosa parentum offensa etiam ipsum iniretur, an verò sint promissio Matrimonij ineundi in ijs circumstantijs, in quibus illis invitis, & contradicentibus licet miri Matrimonium potest.

Si primum, Sponsalia de futuro non solum illicita, sed etiam invalida sunt; quia ad impossibile, vel inhonestum nemo potest obligari. Proceditque hoc, ut ne jurata quidem promissio subsistat c. quanto 12. de Jurejur. sed potius tunc fides data est recindenda juxta can. in malis 5. caus. 22. q. 4. Sicut ergo promissio occidendi hominem, vel adulterandi non valet, ita nec promissio Matrimonij illicitè contrahendi. Felic. Oliva p. 1. q. 29. n. 24. Laym. l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 14. 2. enim verò Wex Ariada. p. 5. tr. 2. §. 3. n. 12.

Si secundum, valent Sponsalia; quia tunc ex parte objecti promissi nihil obstat, quo minus robur habeat facta promissio. Quod extendendum etiam ad eum casum, quo promissio aliunde, quam ex parte objecti implendi forsan fuit illicita v. g. quia facta est ex aliqua inordinata passione &c. adhuc enim valebunt Sponsalia, modò deinceps impleri queant sine permanente

parentum offensa, & alijs incommodis. Unde passim DD. praxi Ecclesie testantur receptum esse, ut Liberi adigantur ad implenda Sponsalia, etiam contra parentum voluntatem inita five cum pari, five cum dispari, modò in executione ipsa non amplius violeatur Justitia, Charitas, & Pietas parentibus debita. Felic. Olival, *cit.* n. 23. Laym. v. *tertio.* Wex n. 12.

83 Ex quo sequitur, quòd tali casu neque parentibus concessum sit tale Matrimonium impedire, sed potius illi peccabunt mortaliter, si filium ab eo contrahendo impedire, vel illud ipsi dissuadere tentaverint, cum ad ejus contractum ipse filius obligetur mortaliter. Neque mirum videri debet, Sponsalia interdum illicita esse, & tamen rata, & obligantia; nam & prodiga promissio, vel donatio obligationem parit, quamvis male facta sit, modò non veretur circa rem malam, seu talem, quæ sine peccato præstari nequeat. Layman, *v. cit.*

84 Aliud est, si ex Matrimonio, quod filius, aut filia contrahere cogitat, ob disparitatem Sponsorum, vel similem causam timeretur familiae dedecus, scandala, discordia; & sic Matrimonium tale, tanquam Charitati, & Pietati repugnans, sine peccato non posset contrahi: tunc enim parentes impedire illud possunt, & debent, implorata etiam autoritate Judicis Ecclesiastici, ad cujus officium pertinebit cavere; ne talia Matrimonia contrahantur, ex quibus scandala, & infelices exitus sequi solent, ut post Gutier. & Sanch. observat Wex l. *cit.*

Idque non tantum locum habet, antequam Sponsalia celebrata sunt, sed etiam postea; quia ut n. 81. dictum est, promissio non obligat, quæ versatur circa rem illicitam, videlicet Matrimonium cum scandalo, & peccato contrahendum. Laym. v. *enimvero cit.* & hinc non tam irritari, quam irrita declarari debebunt. Engl *hic* n. 11.

85 Dubitari potest, utrum non parentes irritare possint Sponsalia Liberos etiam valida? *Videntur posse*; quia parentes possunt irritare Vota filiorum, ergo multo magis irritare possunt Sponsalia ab illis inita; si enim promissio DEO facta irritari potest, multo magis facta homini. *Sed negativam manifeste probat ratio n. 79. alata.* Hinc ad *Rationem dubitandi* negatur *Cons.* quia DEUS voluit, ut promissio sibi facta per Votum penderet ex consensu, & voluntate patris, non autem promissio per Sponsalia facta homini. Accedit, quia Pater filij puberis Vota tantum illa irritare potest, quæ patrie illius potestati præjudicant; sic autem non præjudicant Sponsalia, utpote in quibus contrahendis filius est sui juris.

86 Queritur 4. An obligari, & compelli Liberi à parentibus possint ad incedenda Con-

A. P. Schmalzgrueber l. IV.

jugia, quæ ab ipsis iniri parentes volunt? *Certum est 1.* Per se ad Conjugium à parentibus cogi non posse Liberos, quando Religionem ingredi, aut vivere in Coelibatu volunt. Sanch. l. 4. de Matr. D. 23. v. 5. Gutier. de Matr. c. 79. n. 17. Wieselner *hic* n. 36. Ratio est, quia coactio tali casu esset impeditiva majoris boni; *concl. injusta foret.*

Certum est 2. Quando multum interest parentum, ut filius tale Matrimonium inerat, quia v. g. erit medium ad componendas graves inimicitias, quæ sunt inter parentes, & consanguineos eorum, cum quibus est contrahendum Matrimonium, teneri filium sub lethali culpa obedire parenti illud præcipienti, idque non tam ex præcepto paterno, quam ex Pietatis Virtute, quæ tenentur filij consulere paternæ indigentia S. Thom. in 4. dist. 29. q. un. art. 4. in Corp. cum communi DD. quod limitat Sanch. l. *cit.* ad casum, quo filius jam antecederet decrevit ad statum Matrimoniale transire. Interim tamen,

Certum est 3. Aliquando per accidens liberos etiam volentes Religionem ingredi, vel in Coelibatu vivere, ab iisdem parentibus moderata coactione posse adigi ad Matrimonium contrahendum, ut si filius defloravit puellam, & huic damnum defloratione illatum aliter resarcire non potest, nisi illam ducendo: vel si parentes patientur necessitatem gravem, quæ sublevari non posset, nisi Matrimonio contracto cum Sponsa divite, quæ offertur. Conink D. 28. dub. 5. n. 50. Laym. l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 14. Barbof. in c. 1. h. tit. n. 5. cum *cit.* Ratio est, quia in his casibus Liberi ad Matrimonium jure naturali obligantur, ad cujus obligationem implendam ita compelli à parentibus possunt. Perez D. 17. de Matr. sect. 27. n. 6.

87 *Controversia* solum est, an extra hos vel similes casus Liberi graviter obligentur ad contrahenda Matrimonia, quæ contrahi ab ipsis parentes volunt? Affirmant Alex. de Nevo in c. tua h. tit. n. 13. Sot. in 4. dist. 29. q. 1. art. 4. *concl. 3.* Navar. Man. c. 14. n. 15. Bellarm. l. 1. de Matr. c. 19. Gutier. de Matr. c. 79. n. 14. Fagnan. in c. tua *cit.* n. 14. § 15. Moventur 1. textu c. tua *cit.* ubi Hormisdas Pontifex ita rescribit: *Potest autem filium nondum adultum (voluntas cujus discerni non potest) pater cui vult, Matrimonio tradere; § postquam filius pervenerit ad perfectam ætatem, omnino debet hoc adimplere. 2. l. sed que patris 12. ff. de Sponsal. ubi Ulpianus, Tunc autem, inquit, solum dissentendi à patre licentia filia conceditur, si indignum moribus, vel turpem Sponsam ei pater eligat. 3. Liberi à parentibus permittuntur vendi l. fin. C. de patribus, qui filios Eccl. igitur ab iisdem etiam compelli poterunt ad contrahendas nuptias à se electas. 4. Non est Liberos, præcipue femina,*

R

rum

rum, sub cura parentum existentium, quæ-
rere nuptias, sed id ad munus parentum
pertinet *can. aliter 1. caus. 30. q. 5. can. bo-
norantur 13. caus. 32. q. 2.*

88 Sed dicendum, extra casus relatos,
& ijs similes non posse Liberos Jure ad
stringi ad contrahendas nuptias, quas pa-
rentes volunt. Ita Ancharan. in *c. tua 1. h.
tit. n. 4.* Abb. *ibid. n. 7.* Alex. de Nevo *n.
13.* Sylv. *V. præceptum q. 2.* Tabien. *V.
Lex q. 28. n. 29.* Abulenti. in *1. Reg. 18. q.
24. Sot. in 4. dist. 27. art. 2. ad n. 1.* Henric.
l. 11. de Matr. c. 13. n. 13. Petr. de Ledesm.
de Matr. q. 43. art. 2. ad fin. Sanch. *l. 4. D.
23. n. 3.* Vivian. in *c. 1. cit. pr.* Fagnan. *ibid.
n. 6.* Laym. *l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 12.*
König *de Sponsal. n. 9.* Wiestner *hic n. 27.*
Magnif. P. Schmier *p. 1. de Sponsal. c. 2. n.
41. & sumitur ex can. sufficit 2. caus. 27.
q. 1. c. veniens 13. de Sponsal. & c. cum vi-
rum 12. de Regular. ibi: Quia liberum habet
arbitrium, in electione propositi sequi parentum
non cogitur voluntatem.* Ratio est, quia
cum Matrimonium ob suam indissolubilita-
tem inducat perpetuam, multisque, & gra-
vibus oneribus, atque incommodis obno-
xiam societatem, consentaneum est, eam
potius propriâ, quam alienâ voluntate ini-
ri, ad evitandos tristes, & infelices exitus,
quibus coacta Matrimonia sæpe obnoxia sunt
*c. cum locum 14. & c. requisivit 17. de
Sponsal.*

89 *Proceditque hoc*, etsi Liberi adhuc
impuberes sint; nam licet pater pro filio
impubere contrahere Sponsalia possit, po-
nendo spem in ratificatione filij, quando
pervenerit ad debitum tempus, hujusmodi
tamen promissione patris nulla oritur obli-
gatio ipsi filio, nisi iste tacite, vel expres-
sè deinceps consentiat, prout patet ex *can. un. caus.
20. q. 2. ibi; Ubi non est consensus utriusque,
non est conjugium.* Ergo qui pueris dant puel-
las in cunabulis, & è converso, nihil faciunt,
nisi uterque puerorum, postquam venerit ad
annos discretionis, consentiat, etiamsi pater,
& mater hoc voluerint, & fecerint. *Conf.
ex c. un. §. fin. h. tit. in 6. ubi Bonifacius
VIII. dum statuit filios absentes obligari ex
Sponsalibus parentum, si eadem Sponsalia
post scientes ratificaverint, tacite, vel expres-
sè, non obscure innuit ijs, postquam sci-
verint, liberum esse ea ratificare, vel non
ratificare, adeoque non teneri iisdem ex
necessitate stare: quæ dispositio, si procedit,
quando Liberi sunt majores septennio,
procedit quoque, quando Sponsalia sunt
inita, ipsis inhabilibus ad contrahendum, &
consentiendum.*

90 Imò Parentes, si absque causa Li-
berorum Matrimonia impediant, & multò
magis, si eos ad certa Matrimonia invitos
cogant, graviter peccant, tum propter scan-
dalum, & malos exitus, qui ex invitis nup-
tijs sequuntur, tum etiam quòd Liberos pri-

vent jure suo, quod habent circa Statûs ele-
ctionem, An verò Parentes, sine causa le-
gitima impediendes Matrimonium Libero-
rum, vel eosdem ad Matrimonia cogentes,
incidant in Excommunicationem, quam
tulit Trid. *sess. 24. c. 9. de reform. Matr.*
contra omnes impediendes libertatem Matrimo-
nij, dubitari potest? Verius est non in-
cidere; quia Concilium tantum loquitur de
temporalibus Dominis, & Magistratibus, qui
ex vi Jurisdictionis, quam in foro externo
habent, subditos ad Matrimonia cogunt,
vel ab ijs impediunt; *conf. in materia odiosa,
& penali ad alias personas facienda
non est extensio, Gutier. l. 1. cau. qq. c. 29.
Engl. hic §. 2. n. 10.*

Neque obstant Argumenta opposita. 91
Ad 1. variz c. tua cit. apud DD. interpreta-
tiones ponuntur. Nam Gloss. *ibid. V. de-
bet.* Abb. *n. 7.* Sanch. *l. 4. de Matr. D.
23. n. 3.* Laym. *l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n.
12.* Fagnan. in *c. tua cit. n. 7.* Vallens. *hic
n. 4.* Engl. *ibid. §. 2. n. 3.* Schamb. *n. 11.* &
12. Pirh. *n. 17.* Reiffenstuel *de Sponsal. n. 5.*
Magnif. P. Schmier *p. 1. de Sponsal. c. 2. n. 46.*
& alij sat multi volunt verbo *Debet* solum in-
dicari debitum honestatis, ac decentiæ, non
præcepti. Tiraquell. in *l. si unquam 2. C. de
revocand. donat. & Barbof. in c. tua cit. n. 6.*
contendunt textum intelligendum de casu,
quo filius, cujus impuberis nomine pater
inijt Matrimonium, pubes factus non statim
contradixit; tunc enim silentio ratificasse
censebitur. *Canisius in c. cit. n. 27. & Gon-
zal. n. 6. ibid.* textum illum referunt ad Jus
Ecclesiæ antiquum, quod filio pubertatem
adepto non permittebat recessum ab hujus-
modi Sponsalibus sine justa causa. Wagne-
reck denique in *c. cit. V. omnino debet not.*
2. putat id intelligi debere de casu, quo
multum interest parentum, & familiæ, &
multo magis boni publici v. g. ad compen-
endas graves inimicitias, inter parentes, &
consanguineos, vel Principes, tunc enim te-
nebitur filius, qui alioquin statuit Matrimo-
nium inire, parentibus in hoc obedire ex
necessitate non tantum honestatis, sed præ-
cepti, non tamen valoris, ita ut Matrimo-
nium cum alia persona initum sit quidem
validum, iniens tamen graviter peccet. Ex
his responsionibus teneri qualibet potest,
maximè tres posteriores; nam prima vide-
tur nimium recedere à verbi *Debet* signifi-
catione propria, quam tamen indicat textus;
dicitur enim ibi, Matrimonium, quod filij
nomine pater contraxit, omnino implendum
à filio, quæ vox *Omnino* necessitatem ab-
solutam indicat.

Debiliora sunt tria argumenta reli-
qua. *Ad 2. Dico l. cit.* tanquam libertati
Matrimonij inimicam, per Jus Canonici-
cum correctam esse, juxta quod neque fi-
liam pater potest compellere invitam, ut
patet ex *c. cum locum 14. de Sponsal. Ad 3.*
Vep.

Venditio Liberorum imprimis non matri, sed patri tantum, & quidem huic solius videtur, non etiam alterius necessitatis causa permittitur à Jure Civili, ut in l. cit. notat Brunnem. u. 1. Quodsi hujusmodi necessitas patrem aut matrem premat, & illa non aliter quam filij Matrimonio propulsari possit, etiam ad Matrimonium ita contrahendum obligabitur filius ex virtute pietatis, cons. ad eam obligationem implendam moderata coactione ab ipsis parentibus compelli poterit, ut dictum est n. 27. Ad 4. Munus proprium parentum est filijs de nuptijs providere, sed his annuentibus, non autem ipsis contradicentibus.

93 Queritur 5. An propterea, quod parentibus invitis Matrimonium contrahant, ab istis Liberi exheredari possint? Affirmativam, spectato Jure Casareo, defendunt nonnulli apud Sanch. l. cit. n. 2. moti triplici textu istius Juris. 1. Auth. sed si post C. de inoffic. testam. ibi: Sed si post 25. annos, te differente filiam marito copulare, ea in suum corpus peccaverit, vel sine consensu tuo, marito se, libero tamen, copulaverit, eam exheredare non potes: ex quo per argumentum à sensu contrario inferunt, si ante 25. annos nubat sine patris consensu, eam exheredari posse. 2. l. non tantum §. S. si emancipatus §. ff. de honor. possess. contra tabul. ibi: Nam §. si tam ignominiosam duxerit uxorem filius, ut de lecori sit tam ipsi, quam patri mulierem talem habere, dicemus, §. ex ea natum ad bonorum possessionem avi admitti, cum possit avus jure suo uti, eamque exheredare, 3. Novell. 115. c. 3. §. causas, ubi una ex causis, ob quam filius exheredari potest, numeratur, si gravem, & inhonestam injuriam patri intulerit. At talem infert, si filius, aut filia cum indigno contrahat; inducit enim odium capitale, teste Baldo in omnem C. ad S. C. Tertull.

94 Sed distinguendum est, an filius, an verò filia hujusmodi Matrimonium contrahat. Ut Filia, Casareo Jure spectato, propterea exheredari possit, tres conditiones debent concurrere. 1. Ut parentes velint eam Matrimonio collocare, & dotem secundum vires suæ substantiæ tradere. 2. Ut filia Matrimonio illi repugnet, & simul luxuriosam vitam eligat. 3. Ut sit minor 25. annis; nam hæ conditiones expressè requiruntur Novell. 115. cit. c. 3. §. 11. Contra Filium, etiamsi renitentibus parentibus Matrimonium ineat, luxuriosæque vivat, propterea exheredari nequit; quia Novell. cit. de sola filia meminit; & cum res sit odiosa, multòque gravius delictum in femina, non extendi debet ad filium. Gloss. in c. Quintavallis V. exheredare de Jurejur. Alex. de Nevo in c. 1. h. tit. n. 9. Sylv. V. hereditas 2. q. 2. Sanch. l. 4. de Matr. D. 24. n. 3. §. seqq.

R. P. Schmalzgrueber L. IV.

Porro sicut Pater filio, contra suam voluntatem contrahenti nuptias, non potest subtrahere hæreditatem, & multò minus alimenta, ita etiam filia sine suo consensu nubenti, si cæteræ duæ conditiones ex n. præc. positæ absint, debet constituere dotem; quia Dos succedit in locum alimentorum, sub hac tamen moderatione, ut si filia indigno, & vilioris conditionis nupserit, non teneatur pater dotem dare juxta conditionem, & statum filia, sed sufficiat, si det juxta conditionem mariti; quia uxor sequitur conditionem mariti, sive deinde maritus fuerit dignior, sive vilior l. fin. C. de incol. adeoque sufficit eam secundum conditionem mariti alimentare. Engl. hic §. 2. n. 10.

Neque contrarium probant textus alii lat. n. 93. Ad 1. Lex illa solum intendit exheredari posse filiam, quæ invitis parentibus post annum 25. nubuit mancipio: & hoc sumitur per argumentum à sensu contrario ex l. cit. Ad 2. Lex illa per Novell. 115. cit. correctæ est, ubi deciditur, propter nullas alias causas, quàm quæ ibi expressæ sunt, filiam, aut filium exheredari posse. Non est autem expressa, si Matrimonium contrahant invitis parentibus. Ad 3. Sanch. D. 24. cit. n. 12. sequens Molin. tr. 2. de Jus. D. 176. n. 2. id intelligit de injuria per se, & directè illata parentibus, qualis est contumelia gravis verborum, aut in patris ignominiam cornua pro foribus illi appendere, vel alia similis: secus de injuria per accidens, ac indirectè, & præter filij intentionem illata, qualis est invitis parentibus ignominiosam uxorem ducere. Major difficultas est, quando

Queritur 6. Utrum Jure speciali Liberi exheredari, & dote privari possint, si spreto, aut non requisito ipsorum consilio, & contra rationabilem illorum voluntatem, Matrimonia cum personis indignis, i. e. vilibus, & turpitudine vitæ laborantibus ineunt? Ita quidem teste Molin. l. cit. n. 19. statuitur per Leges Lusitanas, per quas, si filia ante 25. suæ ætatis annum fornicetur cum aliquo, aut nubat sine consensu patris, aut matris, ipso facto exheredata, ac exclusa manet ab omnibus bonis patris, aut matris, etiamsi à parentibus non exheredetur. Simile quid constitutum est Legibus Castellanis, & Valentinis, ac Jure etiam nostro Provinciali Bavarico Land-Recht tit. 4. art. 9. §. wurde aber / & practicer in pluribus alijs Provincijs.

Punctum difficultatis in eo est, utrum Leges, & Statuta ejusmodi, quæ ob hanc causam aut hæreditate privant, aut exheredari permittunt Liberos à Parentibus, justæ sint? Negant Abb. in c. de Francia 1. de Sponsal. n. 8. Alex. de Nevo ibid. à n. 23. Sylv. V. Lex q. 15. & V. Matrimonium 2. q. 2. Navar. Man. c. 14. n. 15. Clar. pract. q. 82. statut. 3. V. sed nunquid. Covar. p. 2. de Sponsal.

Q 2

c. 2.

c. 3. §. 2. n. 5. Henric. l. 11. c. 6. n. 2. fin. Philarc. de offic. Sacerd. tom. 1. p. 2. l. 4. c. 2. Sanch. l. 4. de matr. D. 25. n. 2. Vasq. D. 4. de matr. c. 2. n. 14. Gobat. Experient. tr. 10. n. 109. juxta quos secundum ejusmodi Leges, & Statuta facta exhereditatio, vel dotis privatio omnino est irrita.

99 Fundantur 1. quia ejusmodi Statuta Politica, & in ipsis fundatus exhereditationis, & dotis jacturæ metus multum diminuit libertatem Matrimonij, quam tamen maximam voluerunt SS. Canones c. Gemma 29. de Sponsal. 2. Ecclesia assistit Matrimonij liberorum, cum quacunque etiam persona indigna contrahant, eaque contracta rata habet, ac tuetur. Non potest autem Lex Civilis, vel Statutum merè Politicum improbare, quod probat Ecclesia. 3. Cujus in aliqua materia, & causa aliquis non fortitur forum, illius etiam statutis, materiam, vel causam illam concernentibus, non afficitur, ut arg. c. fin. de Constit. in 6. Regula instar tradunt Joan. Andr. in c. 13. qui fil. legit. Socin. l. 4. Consil. 79. n. 9. Fagnan. in c. utrum 1. de Cognat. Spirit. n. 12. atqui de causis Matrimonialibus, judicialiter cognoscere, & pronuntiare non potest secularis potestas. Ergo neque Leges, aut Statuta condere, quæ causas Matrimoniales concernunt.

100 Sed his non obstantibus, tenenda est affirmativa sententia, quam etiam defendunt Bald. in c. 10. de sent. & rejudic. in fin. Cajetan. in sum. V. Excommunicatio. Sot. in 4. dist. 29. q. 1. art. 4. ad 4. Tholof. l. 9. synt. c. 3. n. 21. Barth. Ledesm. de Matr. dub. 42. Petr. Barbof. in l. 1. ff. solut. Matr. p. 4. n. 36. Azor p. 2. l. 2. q. 9. Molin. tr. 2. D. 176. n. 22. Rebell. de oblig. Just. p. 2. q. 14. sect. 3. Pont. l. 2. de Matr. c. 1. n. 29. Laym. l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 15. ψ. dicendum tertio. Pal. tr. 28. D. 2. p. 12. n. 14. Perez D. 17. de Matr. sect. 17. n. 19. Zoel. tit. de Sponsal. n. 85. Engi hic §. 2. n. 9. Wiestner ibid. n. 41. & firmat praxim multarum, ut dixi, Provinciarum, scientibus, & non contradicentibus Magistratibus Ecclesiasticis, qui tamen Statuta ejusmodi deberent tollere, si injusta, & invalida forent.

101 Offenditur 1. Quia hujusmodi Statutis & Legibus magna affertur utilitas Reipublicæ; nam illius interest Nobiles, & honestas familias indignis connubijs non maculari, juxta parentum consilia non contemni, tolli occasiones odiorum, & discordiarum, aliorumque minimè levium incommodorum, quæ ex ejusmodi nuptijs ita temere contractis sæpe oriuntur: quæ omnia tolluntur

per Leges prædictas. Igitur nisi istæ aliunde repugnent, omnino juxta sunt: non apparet autem, ex quo capite repugnent, cum injuriam nullam inferant Sacramento Matrimonij, utpote quod invitis parentibus contractum adhuc valet. 2. A pari: nam plerique concedunt juxta apponi à Fundatoribus certas condiciones Majoratibus, & Primogenituris, quibus istorum incapaces redduntur Descendentes, si nubant infectis Judæorum, aut Saracenorum sanguine, aut alijs vilibus, infamibus, imò etiam imparibus personis. Atqui hæc condiciones sunt ijs, de quibus sermo est, Statutis simillimæ. 3. Actibus illicitis, & qui Jure Divino, & naturali prohibiti sunt, pœnam imponere Magistratus etiam Sæcularis potest, licet de ijs statuere prohibendo, vel irritando non possit. Atqui Matrimonia, quæ à Liberis contra justam Parentum voluntatem in familiæ probrum cum personis indignis contrahuntur, illicita, & prohibita sunt Jure Ecclesiastico arg. can. aliter, & can. nosstrates citat. immò Divino, & Naturali, quibus Juribus obligantur Liberi, ne in re gravi, præsertim Statum, & familiam concernente, juxta parentum voluntati adversentur, ut nemo inficias ibit, ergo &c.

Argumenta in contrarium allata non evincunt intentum. Ad 1. His Statutis non tam libertas Liberorum, quam in consultis, & temerarius libertatis abusus restringitur; nam Statuta illa non impediunt, quò minus liberè ducant, aut nubant dignis, & quibus nuptiali fœdere jungi honestè, & sine scandalo, aut familiæ probro possunt, ut alijs relatis notat Felin. in c. 1. de Sponsal. n. 20. Ad 2. Neque Ecclesia ita probat Matrimonia hujusmodi, ut à peccato illa excuset, neque Leges Civiles illa improbant, ut censeant esse invalida: probant ergo hujusmodi Leges, & Statuta valorem, non probant modum contrahendi parentibus invitis, ac propterea pœnam discernunt. Ad 3. Hujusmodi Legum conditores non vendicant sibi jus cognoscendi de causis Ecclesiasticis, sed solum plectunt abufum Libertatis, & Parentum contemptum, jam antè Jure naturali vetitum, idque non pœnæ corporis afflictivæ inflictione, aut alicujus Juris quæsitæ privatione, sed tantum ablatione liberalitatis à natura indebitæ cum liberis, naturali Jure spectato, debeantur sola alimenta, Hæreditas autem positivo, à quo proinde indignis denegari potest.